

Zes misverstanden over

ILLUSTRATIE: KEES BROUWER

Over XBRL bestaan veel misverstanden. Hieronder de zes populairste, plus een antwoord daarop. Zodat u nooit meer 'plotseling naar het toilet' hoeft te vluchten als iemand tijdens een receptie onverwacht een balletje opwerpt over het onderwerp.

XBRL is voor techneuten

Zeker, er komt technologie kijken bij het opzetten en implementeren van XBRL-concepten. Maar technisch gezien is het heel eenvoudig. Softwarepakketten bieden tegenwoordig vaak standaard mogelijkheden om een XBRL-taxonomie - het 'woordenboek' van XBRL, (zie kader) - in te laden.

XBRL is de grootste revolutie voor accountants en controllers van de afgelopen twintig jaar.

Toch? Of is het gewoon het zoveelste kekke woordje waar consultants hijgerig achteraan lopen?

NART WIELAARD

De grote uitdaging voor organisaties ligt op andere terreinen. Zij moeten in kaart brengen op welke rapportageprocessen - zowel intern als extern - met XBRL winst kan worden geboekt. Zijn die gebieden bekend, dan moeten er door de hele organisatie heldere interpretaties van informatiedefinities komen en moet vaak een spaghetti aan informatiestromen worden ontrafeld. Het valt niet uit te sluiten dat ondernemingen daarvoor te rade gaan bij hun accountant. Bedrijven zullen vervolgens hun eigen interne 'extension taxonomie' moeten ontwikkelen, zeg maar het op maat snijden van XBRL voor hun organisatie. Ook dit heeft erg weinig te maken met techniek. Trouwens:

HTML is ook voor technuten, maar websites gaan toch ook niet aan u voorbij?

XBRL is bedacht om de omzetcijfers van consultancykantoren op te fleuren

Een iets lastiger te ontcrachten misverstand. Het valt natuurlijk niet te ontkennen dat consultants en softwareleveranciers een mooie markt in het verschiet zien. Bij sommigen van hen zullen de dollartekens wellicht iets te prominent in de ogen schitteren. En er is ook niet veel fantasie nodig voor de complottheorie dat XBRL is bedacht om consultants na de invoering van IFRS aan het werk te houden.

Maar als XBRL alleen een commercieel gedreven initiatief zou zijn, zou het geen enkele kans van slagen hebben. XBRL is dan ook niet bedacht door consultants, maar wordt gecoördineerd door XBRL.org, een onafhankelijk internationaal consortium waarin tal van partijen - accountants, softwareontwikkelaars, consumenten van informatie, belangenorganisaties, ondernemingen - deelnemen.

XBRL is alleen geschikt voor het uitwisselen van jaarrekeningen

Een hardnekkig en wijdverbreid misverstand. XBRL kan zinnig zijn voor elk proces waarin grote hoeveelheden (financiële) informatie worden overgedragen van de ene naar de andere partij. Het rapporteren aan toezichthouders als De Nederlandsche Bank, Verzekeringskamer of Belastingdienst kan bijvoorbeeld eenvoudiger en efficiënter. Deze processen zijn meestal redelijk overzichtelijk, en het ontwikkelen van een op XBRL gebaseerde oplossing is in deze gevallen relatief eenvoudig. Op deze gebieden zijn dan ook eerder concrete resultaten te verwachten dan ten aanzien van de jaarrekening. Die is immers tamelijk complex en we weten zo langzamerhand ook dat (internationaal) overleg over jaarrekeningstandaarden een garantie is voor vertraging.

XBRL is een hype, er wordt al vier jaar over gepraat zonder zichtbare resultaten

Als XBRL een hype zou zijn, zou er dan in Nederland zo'n ambitieus XBRL-project (NL Taxonomie) zijn gestart waarin overheid en bedrijfsleven samenwerken? Dit project belooft de administratieve lasten van bedrijven terug te dringen. Bedrijven kunnen vanaf 2007 hun informatie - zoals financiële jaarverslaggeving, belastingaangifte en statistische informatie - digitaal aanleveren met gebruikmaking van de communicatiestandaard XBRL. En als XBRL een hype was, zou de Amerikaanse beurswaakhond SEC dan een serieuze XBRL-pilot starten? Sectie 408 van de Sarbanes-Oxley Act verplicht de Amerikaanse toezichthouders om actiever naar de cijfers van beursgenoteerde ondernemingen te kijken. XBRL biedt daarbij de helpende hand en de SEC heeft er dan ook alle belang bij dat XBRL een succes wordt. Toegegeven: er wordt al erg lang gepraat over XBRL als *the next big thing*. Maar vergeet niet dat de barcode ook al in 1973 werd ontwikkeld, maar pas ergens in de jaren tachtig een revolutie veroorzaakte in de logistieke ketens.

XBRL is alleen voor multinationals en andere grote bedrijven

Overal waar informatie wordt uitgewisseld kan XBRL nut hebben. De totale kosten van verplichte rapportages als percentage van de omzet zijn voor kleine organisaties zelfs veel hoger dan voor grote. Over een aantal jaren kan elke mkb-organisatie dezelfde jaarstukken digitaal sturen naar de Kamer van Koophandel, kredietverstrekker, verzekeringsmaatschappij, belastingdienst, het Centraal Bureau voor de Statistiek enz.

XBRL zal alleen werken als er een wereldwijde taxonomie komt

Een volledige wereldwijde standaardisatie lijkt de komende tien jaar nog een brug te ver. Het

XBRL voor dummies

Deze zes misverstanden zijn geschreven voor de groep die de welbekende klepel al eens had gehoord. Voor degenen die voor het eerst het woord XBRL tegenkomen, nog even een handzame uitleg wat het is:

Stelt u zich voor dat het mogelijk is om van een pagina van een jaarrekening alle getallen af te schudden. Die losse getallen liggen op de grond en zijn dan volstrekt waardeloos: had die 25.000 nu betrekking op omzet of salariskosten? Bij welk boekjaar hoort het getal? Zijn het dollars of euro's? En stond er een voetnoot bij? Volgens welke waarderingsgrondslag is het getal bepaald? Met XBRL worden dergelijke contextuele gegevens aan het getal toegevoegd, zodat het getal waarde krijgt, onafhankelijk van de rapportage of de omgeving waarin het wordt gebruikt. XBRL brengt dus content en context samen.

Beschouw XBRL voor het gemak maar als een barcode die duiding geeft aan een getal. Andere partijen kunnen die 'barcode' ook lezen. Daartoe is een zogenaamde taxonomie nodig, waarin afspraken worden gedefinieerd over de context van data. Beschouw die taxonomie maar als een woordenboek.

zal waarschijnlijk geleidelijk gaan. Maar dat betekent niet dat er nu geen belangrijke afspraken worden gemaakt op tal van niveaus, zoals duidelijk wordt in het NL Taxonomieproject. Overheid en bedrijfsleven zitten bij elkaar aan tafel, boeken resultaten en vragen zich af waarom ze dit niet vijftien jaar eerder hebben gedaan. ■

Dit artikel is tot stand gekomen met medewerking van Mark de Haas (auteur van 'XBRL voor eenduidige verslaggeving') en Max Groen (partner KPMG).

HTML is ook voor technuten, maar websites gaan toch ook niet aan u voorbij?

De barcode werd al in 1973 ontwikkeld, maar veroorzaakte pas in de jaren tachtig een revolutie.